

[Økonomi- og arbejdsministeren.]

Når en minister i henhold til en vedtagen lov kommer til finansudvalget og beder om at få de nødvendige midler bevilget til lovens gennemførelse i praksis og der derefter går to år, før de bliver bevilget, mener jeg dog, det er en form for modstand.

Hermed sluttede forhandlingen.

Lovforslagets overgang til anden behandling vedtoges uden afstemning.

Per Hækkerup: Da der fra anden side er udtalt ønske om udvalgsbehandling, foreslår jeg, at lovforslaget henvises til et udvalg på 17 medlemmer.

Uden forhandling eller afstemning vedtoges dette forslag.

Den næste sag på dagsordenen var:

Første behandling af forslag til lov om ydelse af ekstraordinær brændselshjælp til arbejdsløshedsforsikrede.

(Lovforslaget findes i tillæg A. sp. 1199, fremsættelsen i tidenden sp. 2101).

Lovforslaget sattes til forhandling.

Ravn: Dette lovforslag om ekstra brændselshjælp til arbejdsløshedsforsikrede er jo omtrent enslydende med det lovforslag, som det høje ting vedtog sidste vinter. Efter arbejdsløshedsloven kan der udbetales brændselshjælp til arbejdsløse, der har været afkontrolleret i 40 dage i tiden mellem 1. oktober og 31. marts. Det foreliggende forslag går ud på, at der til arbejdsløse, som har været ledige i mindst 80 dage, kan ydes en ekstra brændselshjælp på 99 og 64 kr. til henholdsvis forsørgere og andre forsikrede. Under behandlingen sidste vinter kunne jeg henvise til de ekstraordinære stigninger i brændselspriserne, og stigningerne i vinter har jo i hvert fald ikke været mindre. I bemærkningerne til lovforslaget er det oplyst, at kokspriserne er steget med 1 kr. 15 øre pr. hl, og disse stigninger er ikke kommet til udtryk i understøttelses-

satserne, da regulering af dem kun finder sted en gang om året, nemlig 1. april.

Ved behandlingen sidste vinter rejste jeg også det spørgsmål, om der ikke skulle være mulighed for at foretage en deling, så der ved en ledighed på 60 dage kunne udbetales det halve af beløbet. Jeg vil gerne igen rejse dette spørgsmål; jeg tror, det ville være en fordel for alle parter, hvis det blev gennemført, og skulle der under behandlingen her i salen fremkomme ønske om udvalgsbehandling, vil jeg gerne, at dette spørgsmål kan indgå i overvejelserne.

Lovforslaget går endvidere ud på at stille 7 mill. kr. til rådighed til fordeling mellem vanskeligt stillede arbejdsløsheds-kasser. Det er vel ikke nødvendigt at understrege behovet for denne bestemmelse. Vi har for ganske nylig haft lejlighed til at drøfte Arbejdsmændenes Arbejdsløsheds-kasses og andre vanskeligt stillede kassers økonomi, og det er vist indlysende, at skal disse kasser have mulighed for at udnytte de her foreslåede lovbestemmelser, må disse midler stilles til rådighed.

Med disse få bemærkninger vil jeg gerne på mit partis vegne anbefale lovforslaget. Det er en hårdt tiltrængt håndsrækning til de arbejdsløse. De 99 kr., der udbetales efter arbejdsløshedsloven, kan jo ikke dække en families brændselsforbrug en hel vinter; jeg tror ikke, det vil være for meget at sige, at de kun dækker det antal dage, for hvilke de udbetales, altså de 40 dage. Det forekommer mig derfor helt rimeligt at bevilge denne ekstraordinære hjælp. Jeg anbefaler lovforslaget til hurtig og villig behandling.

Lorentzen: I arbejdsløshedslovens § 15 blev der i december 1951 indført en bestemmelse, der åbner adgang for de statsanerkendte arbejdsløsheds-kasser til at træffe bestemmelse om ydelse af brændselshjælp til medlemmer, der i tidsrummet fra 1. december til 31. marts har været afkontrolleret som ledige for mindst 40 dage. Hjælpens størrelse blev i 1952 fastsat til 85 kr. til forsørgere og ikke-forsørgere med 15 års anciennitet og derover og til 40 kr. — senere forhøjet til 55 kr. — til andre forsikrede, og disse beløb skulle pristalsreguleres.

[Lorentzen.]

Hjælpens størrelse i dag er henholdsvis 99 kr. og 64 kr., og at den efter de oplysninger, der ledsager lovforslaget, skulle være endnu højere, kan ikke forundre nogen. Det er en følge af den ulyksalige inflation, vort land er inde i, en inflation, som desværre forøges fra måned til måned, og som maner os alle til alvor og til at vise stor forsigtighed med hensyn til at pålægge det offentlige nye udgifter. For hvad er det offentlige? Det er jo hver enkelt borger i dette land.

Efter den bestående arbejdsløshedslovgivning dækker staten 75 pct. af kassernes udgifter til brændselshjælp. Det var lovens tanke, at man nu skulle blive fri for disse ekstraordinære love om særlig brændselshjælp, som stort set er en reminiscens fra den tid, da hjælpe-kasserne blev ophævet, og som man trolig har mødt op med omtrent hvert år — den højtærede socialminister har jo i så henseende ikke holdt sig tilbage. I fjor begrundede man det med den strenge isvinter. Denne begrundelse kan formentlig ikke anvendes i år. Nu søger man sin begrundelse i, at koksprisen er steget med 1 kr. 15 øre pr. hl siden januar 1956, hvis pristal danner grundlag for den nuværende brændselshjælp på 99 kr. og 64 kr.

Det er imidlertid for enhver, der har interesse for regning, en meget svag begrundelse; den kan i hvert fald aldrig føre til yderligere 99 kr. eller 64 kr. eller noget lignende tal. Det er en begrundelse, som i virkeligheden slet ikke er nogen begrundelse, og som bunder i helt andre ting. Nej, vil man søge et motiv, skal man helt se bort fra bemærkningerne til lovforslaget, for de gælder til Wandsbeck. Skal man finde motivet, må man antagelig gå to veje. Det politiske motiv, der kan være i den nuværende situation, tror jeg jeg vil se bort fra; det er så iøjnefaldende, at det behøver ingen pegefingre. Det andet motiv er formentlig, at denne hjælp ligesom skal være en slags afledning fra den store arbejdsløshed, som har taget til i de senere år, således at folks misfornøjelse over den rådende arbejdsløshed måske i nogen grad kan afledes. Ud fra en sådan betragtning kunne man måske sige, at de stakkels mennesker, der går arbejdsløse, har brug for al den hjælp, samfundet kan yde, men

så må man hellere indrømme, at *det* er motiveringen for lovforslaget, ikke denne bemærkning, som den højtærede minister også brugte i sin fremsættelse, om de 1 kr. 15 øre pr. hl; den er for gennemskuelig.

Der rejser sig imidlertid en del spørgsmål i forbindelse med dette lovforslag. Er det meningen, at fire femtedele reglen og to tredjedele reglen skal gælde, uanset om dette lovforslag bliver vedtaget? Er det meningen, at det er den samme kreds af forsikrede, der skal have hjælp efter lovforslaget, som dem, der vil kunne få hjælp efter selve arbejdsløshedsloven? Jeg tænker her på forsørgere og ikke-forsørgere med indtil 15 års medlems-tid. Vil man sætte de samme rammer for denne lov? Det står ikke i lovforslaget. Der står blot, at der skal ydes til forsørgere 99 kr. og 64 kr. til andre forsikrede. Også andre spørgsmål i forbindelse med dette lovforslag er det formentlig nødvendigt at drøfte i et udvalg.

Jeg kan således ikke tilsige velvillig støtte til lovforslaget, men må afvente de oplysninger, vi eventuelt får i udvalget. Jeg er fuldstændig klar over, at hovedparten af de 7 mill. kr., den højtærede socialminister vil have stillet til sin rådighed, skal tilfalde arbejdsmændene, og jeg erindrer jo, at for ikke så forfærdelig mange uger siden vedtog man her i tinget at yde 37 mill. kr., godt og vel, til Arbejdsmændenes Arbejdsløshedskasse. Og den kan såmænd også trænge til det, for det er en af de kasser, der har det strengest, og derfor sidder der jo også en meget arbejdende kommission, der skal søge at finde frem til en anden opdeling af kasserne.

Man vil have forstået af disse mine bemærkninger, at mit partis indstilling til det foreliggende lovforslag ikke er særlig velvillig, og at vi forbeholder os vor endelige stilling, til vi har behandlet sagen i udvalget.

Gertie Wandel: Dette lovforslag om ydelse af ekstraordinær brændselshjælp til arbejdsløshedsforsikrede er identisk med loven, som blev vedtaget i fjor i februar måned. Den sum, der foreslås bevilget arbejdsløsheds-kasserne af statskassen, er ganske vist noget mindre i år, 7 mill. kr. mod i fjor 8 mill. kr.

Der var ved behandlingen af lovforslaget i fjor en meget lang drøftelse om arbejds-

[Gertie Wandel.]

løshedskassernes indbyrdes stilling, hvorunder mit partis ordfører, det ærede medlem hr. Poul Sørensen, var inde på den store ulighed i medlemskontingenterne i de forskellige kasser. En drøftelse af det samme problem var det ærede medlem atter inde i i december måned under behandlingen af lovforslaget om tilskud til anerkendte arbejdsløshedskasser. Mit parti kunne som bekendt ikke stemme for nedsættelsen af de 3,5 pct. af det gennemsnitlige årskontingent, som var betingelsen for opnåelse af det ekstraordinære statstilskud på 37 mill. kr. Mit parti synes fortsat, at der bør skabes en ordening med solidaritet mellem kasserne, så at staten ikke til stadighed skal rykke ud med ekstraordinære millionbeløb til de dårligst stillede kasser. De samlede arbejdsløshedskasser har vitterlig en meget stor formue, og staten udreder i forvejen årlig ca. 60 pct. af al arbejdsløshedsunderstøttelse.

Da det imidlertid er et forslag, der skal komme de hårdest ramte arbejdsløse til hjælp — der skal som bekendt mindst 80 dages ledighed til for at opnå denne ekstraordinære brændselshjælp, 99 kr. til forsørgere og 64 kr. til andre forsikrede, og da der bliver et spørgsmål at afgøre om fordelingen mellem de forskellige arbejdsløshedskasser — mit parti har gang på gang været inde på, at reglerne burde ændres — vil vi meget gerne have lejlighed til at se på lovforslaget i et udvalg, før vi kan udtale os nærmere om sagen.

Aage Fogh: I tilknytning til det foreliggende lovforslag vil jeg gerne gøre den bemærkning, at det for det radikale venstre har været en hovedopgave på dette område at lægge forholdene sådan til rette, at der ikke hvert år skulle søges ekstrabevillinger. Det er efter vor mening utiltalende og uheldigt at have den ordening, at man normalt søger ekstrabevillinger til fordel for en eller anden arbejdsløshedskasse.

Vi stemte for en lignende lov i fjor. Jeg vil gerne gøre den bemærkning, at den dag, da lovforslaget blev fremsat, var minimumstemperaturen $\div 17,3^{\circ}$, og den dag, det blev vedtaget, var den $\div 24^{\circ}$. Heldigvis har de højere magter stillet os lidt gunstigere i år, så at begrundelsen, den strenge vinter,

i hvert tilfælde ikke kan tælle til gunst for det nu foreliggende lovforslag.

Jeg er ganske klar over, at det ærede medlem fru Gertie Wandel har ret i, at det først og fremmest er Arbejdsmændenes Arbejdsløshedskasse, der er i vanskeligheder, og jeg er derfor villig til at se på dette lovforslag i et udvalg, men jeg vil også kraftigt understrege, at jeg vil være mere villig til, at man beder den kommission, der sidder, finde frem til en ordening, så at vi ikke hvert år skal behandle en sådan ekstra bevilling, som der her er tale om.

Det ærede medlem fru Gertie Wandel sagde, at af de mange penge, der udbetales de arbejdsløse, betaler staten de ca. 60 pct. Det er næppe helt rigtigt. Jeg vil i hvert fald tro, at hvis man gør det nøgternt op, vil man se, at arbejderne selv betaler over halvdelen, idet man selvfølgelig må tage hensyn til, at af den andel, som samfundet betaler, har arbejderne været med til at betale deres part. Hvis der tages hensyn hertil, vil jeg tro, at arbejderne betaler ca. 55 pct. og det øvrige samfund ca. 45 pct. Men uanset dette må man erkende, at det er mange penge, der går til arbejdsløshedsunderstøttelse. Jeg tror ikke, jeg gætter ret meget galt, når jeg antager, at vi i år kommer op på 350-400 mill. kr., og derfor vil jeg gerne benytte lejligheden til at understrege betydningen af, at man gør et alvorligt forsøg på at udnytte nogle af disse mange penge ikke til understøttelse, men til arbejde.

Vi er som sagt villige til at se på lovforslaget i et udvalg; der er mange oplysninger, vi gerne vil have indhentet, og først derefter kan vi tage stilling til det endelige resultat.

Alfred Jensen: Dette forslag er udtryk for, at vi har en mægtig arbejdsløshed her i landet, og udtryk for de trange kår, under hvilke de arbejdsløse må friste tilværelsen. Det forekommer mig, at man ved behandlingen af et forslag af denne art også bør vie selve spørgsmålet om arbejdsløsheden stor interesse, for hovedproblemet er jo faktisk dette, at vi har en arbejdsløshed på 115 000 efter det sidste tal. 115 000 kan ikke få arbejde, de er holdt uden for produktionen, og deres ledighed betyder ikke alene byrder for dem selv, men også betydelige tab for samfundet derved, at

[Alfred Jensen.]

115 000 par arbejdsmænd er ikke er i stand til at producere dels til fordel for dem selv og dels til fordel for samfundet.

Det forekommer mig, at selve beskæftigelsesproblemet er så stort, at der må vises det en større interesse, end der er blevet vist det i den senere tid. Vi ved meget vel, at en del af ledigheden skyldes de forbrugsbegrænsende foranstaltninger, der er blevet gennemført, og at der er gjort alt for lidt for at skaffe dem, som disse foranstaltninger går ud over, erstatning for tabet af deres stilling og give dem tålelige vilkår, hvis de ikke har nogen beskæftigelse.

Jeg ser meget vel, at man har tiltrådt en bevilling, der betyder, at der sættes flere landvindingsarbejder i gang, og det er naturligvis af det gode. Jeg har også bemærket, at man går ind for, at der ikke i sommer skal være noget stop i beskæftigelsesforanstaltningerne, og også det er naturligvis noget, der virker i den rigtige retning. Men den store indsats mod arbejdsløsheden er det jo ikke, og 115 000 ledige nu, da temperaturen er så mild, at praktisk talt alt arbejde bortset fra landbrugsarbejde kan sættes i gang og udføres, vidner om, hvilken kræftskade vi her står over for, og hvilket problem vi har at løse, hvis vi virkelig skal sikre, at det, der står i grundloven om, at enhver har moralsk ret til at få arbejde, sker fyldest. Der er jo temmelig langt til, at vi når dertil. Det er en opgave, som man ikke kan skyde fra sig, men som der må tages fat på med mere energi, så der opnås større resultater end dem, der er set indtil dato.

Jeg rejste i december måned, da vi behandlede de vanskeligheder, Arbejdsmændenes Arbejdsløshedskasse var kommet ud i, spørgsmålet om en bedre behandling af de arbejdsløse, og jeg sagde dengang: man skal ikke regne med, at vi har sluttet behandlingen af Arbejdsmændenes Arbejdsløshedskasses vanskeligheder med dette lovforslag — altså det, der blev gennemført i december — tværtimod, vi må regne med, at vi kommer tilbage til disse problemer. Jeg opfordrede regeringen, specielt naturligvis socialministeren, til at være opmærksom på de vanskeligheder, de arbejdsløse lever under.

Derfor er vi naturligvis tilfredse med, at

ministeren kommer med et forslag, der gør det muligt at give de arbejdsløse en ekstra brændselshjælp. Det er en håndsrækning, som vil betyde overmåde meget for de arbejdsløse, men det er jo rigtigt, som det ærede medlem hr. Ravn har sagt, at den brændselshjælp, der ydes, vel ikke dækker stort mere end de 40 dages ledighed, der er tale om i loven. Det vil sige, at de, der har ledighed derudover, står i den situation, at de må tage af selve dagpengene for at skaffe brændsel, så deres bolig kan blive nødtørftigt opvarmet, og vi ved jo, at dagpengene rækker ikke til. Der skal økonomiseres meget godt, hvis den arbejdsløse skal slå sig igennem.

Det er ikke alene ekstraudgifter til brændsel, den arbejdsløse står over for, det er også i høj grad ekstraudgifter til huslejen. Jeg ved meget vel, at en del af de arbejdsløse klarer sig med den huslejhjælp, de kan få, fordi de bor i en billig, måske en gammel lejlighed, men flere og flere bliver nødt til at søge lejlighed i det nyere boligbyggeri, og dér forslår de 84 kr. månedlig, der ydes i huslejhjælp, slet ikke. Der er adskillige eksempler på, at arbejdsløse personer må betale over 200 kr. om måneden i husleje, og det siger sig selv, at det er en urimelighed, at man, når samfundet ikke kan fremskaffe boliger til en mindre leje, ikke hjælper de arbejdsløse ud af en sådan vanskelig situation.

Der er jo også problemer for dem, der arbejder, men dem skal jeg lade ligge i denne forbindelse. Her er spørgsmålet blot, hvordan man kan komme de arbejdsløse til hjælp, og man skal gøre sig klart, at med den stigning, der har været i arbejdsløsheden i de senere år — for to år siden, i 1954, var gennemsnitsledigheden 8 pct., i 1955 9,7 pct. og sidste år 11,1 pct. — betyder det, at ledigheden rammer langt hårdere i arbejderklassen. Det betyder også, at de, der kommer ud i arbejdsløshed, får en længere arbejdsløshedsperiode og derfor får vanskeligere ved at klare de problemer, de har at slås med.

Derfor kan vi gå ind for det forslag, der her foreligger. Vi er enige i, at det ville være ønskeligt, om man kunne dele perioden op, således at de arbejdsløse, når de har gået 60 dage ledig, får halvdelen af det beløb, der her er stipuleret. Jeg forstår,

[Alfred Jensen.]

at der skal være udvalgsbehandling, og at det ærede medlem hr. Ravn vil rejse spørgsmål om en sådan deling, og jeg vil opfordre de pågældende til under udvalgsbehandlingen at skaffe noget mere velvilje til veje over for de arbejdsløse og til at strække sig videre, end tilfældet var sidste år, for der tiltrænges hjælp til de arbejdsløse, og man må tage hjertet med, når man skal behandle det spørgsmål.

Man kan selvfølgelig stille det op, som det er stillet op her: hvor meget koster det samfundet? Man kan finde ud af, at egentlig betaler arbejderne et såre beskedent bidrag til arbejdsløshedsforsorgen, men jeg tror, at man ikke alene skal se på, hvad der betales i kontingent, og hvilke tilskud der ydes til arbejdsløsheds-kasserne, men også på, hvad arbejderne som sådanne betaler til finans-kassen i form af skatter og forbrugs-afgifter m. m. Tager man det i betragtning, kommer man op på et tal omkring det, som det ærede medlem hr. Aage Fogh omtalte. Og dermed har vi endda ikke taget alt det i betragtning, som arbejderne yder som følge af arbejdsløsheden; man må også tage de 115 000's indtægtsnedgang i betragtning. Det er også en belastning for arbejderklassen som helhed. Den rammer først og fremmest de 115 000, men den rammer også de andre, som på en eller anden måde er tvunget til at være med til at hjælpe de arbejdsløse. Det vil sige, at arbejderklassens byrder er langt, langt større, end man gør det op til. Derfor tror jeg, at jeg efterhånden nærmer mig de synspunkter, som det ærede medlem hr. Lorentzen førte ind i debatten, at man må se på de vanskeligheder og kvaler, de arbejdsløse har, og det er vel derfor, man kommer med dette forslag om brændselshjælp.

Det er indlysende, at når kuldegraderne var, som de var i fjor, er der langt mere, der taler for en brændselshjælp, end i år, men egentlig er de arbejdsløses vilkår af en sådan beskaffenhed, at de hver vinter bør have den brændselshjælp, der her er tale om, og også en højere huslejhjælp, så de får mulighed for at dække de huslejudgifter, de har. Endelig burde man måske også se på dagpengebeløbet og tilskud til børn.

Der er endnu et spørgsmål, jeg gerne vil rejse i denne forbindelse, og det er spørgsmålet om huslejhjælp til ikke-forsørgere med under 15 års medlemskab. De betaler tit mere i husleje end de forsørgere, der får huslejhjælp. De får i mange tilfælde langt mindre dagpengebeløb og har som følge af at de er enligstillede, større udgifter til kost og større udgifter på alle dagliglivets områder. Derfor er det en urimelighed, at man ikke får ind i loven, at også ikke-forsørgere skal have huslejhjælp.

Jeg skal anbefale, at man gennemfører det foreliggende lovforslag, og at man i udvalget også tager de problemer, jeg her har rejst, op til drøftelse, for det er spørgsmål, man før eller siden kommer til at tage stilling til og tage positiv stilling til. Jo før jo bedre, også af hensyn til de arbejdsløse.

Søren Olesen: På retsforbundets vegne kan jeg udtale, at vi vil se med velvilje på dette forslag om brændselshjælp til de arbejdsløse. Jeg må imidlertid indrømme, at der er noget rigtigt i de tanker, der er blevet fremført, at det virker utiltalende at stykke hjælpen ud i så mange dele med så mange forskellige betegnelser, og at det ville være en fordel med faste regler. Her taler vi nu om brændselshjælp, så har man huslejhjælp, og så har man forskellige andre former for hjælp. Det virker lidt mærkeligt, at der efterhånden bliver tale om permanente ekstratildelinger af hjælp på de forskellige områder. Nu er man ved at komme så vidt, at man diskuterer, hvor mange frostgrader der skal til, for at det kan være berettiget med et sådant forslag. Det er hele denne diskussion, jeg synes virker noget utiltalende. Vi kan dog ikke stå her og fastsætte en hjælp, efter som temperaturen i de forskellige vintre er højere eller lavere.

Nu går sagen altså til udvalgsbehandling, og så synes jeg, at de partier, der har indflydelse i udvalget, skulle se at finde frem til en ordning af en mere permanent karakter, således at vi ikke hvert år skal diskutere spørgsmålet.

Socialministeren (Strøm): Jeg takker de ærede ordførere, der har givet tilslutning til lovforslaget, ligesom jeg takker de

[Socialministeren.]

ærede ordførere, der har givet løfte om ved udvalgsbehandlingen at medvirke til at finde frem til en ordning i den retning, jeg her har skitseret.

Det ærede medlem hr. Ravn rejste spørgsmålet, om der var mulighed for at foretage en deling af de 80 dage, således at halvdelen af beløbet udbetales ved 60 dages ledighed. Da der nu er udtalt ønske om udvalgsbehandling, mener jeg, at dette spørgsmål også kan behandles i det udvalg, der bliver nedsat.

Flere ærede ordførere har talt om, at jeg sidste år, da lovforslaget blev fremsat, havde, om jeg så må sige, givet den strenge vinter skylden for, at jeg fremsatte lovforslaget. Det er ikke rigtigt. Jeg har overhovedet ikke, hverken i min fremsættelse eller i bemærkningerne sidste år, brugt den begrundelse, at det var en streng vinter. Om de ærede medlemmer så sidste år har tiltrådt mit lovforslag ud fra den betragtning, at det var en streng vinter, tør jeg ikke udtale mig om, men jeg har i hvert fald ikke begrundet det med den strenge vinter.

Den regel, der indeholdes i arbejdsløshedslovens § 15, stk. 9, om brændselshjælp, blev i sin tid, i rigsdagssamlingerne 1951-52 og 1952-53, gennemført af en enig rigsdag. Reglen går som tidligere nævnt ud på, at de anerkendte arbejdsløsheds-kasser som tillæg til understøttelse kan yde brændselshjælp til medlemmer, der i tidsrummet fra 1. oktober til 31. marts — jeg nævner dette, fordi jeg forstod på det ærede medlem hr. Lorentzen, at han mente, tidsrummet var fra 1. december til 31. marts — har været afkontrolleret i mindst 40 dage. Brændselshjælpen udgør for tiden, som det også er omtalt, 99 kr. Adgangen til at yde denne hjælp må ses som et udtryk for, at man erkender, at udgiften til brændsel er særlig tyngende for den, der bliver ledig i længere tid i vinterhalvåret.

Forud for fremsættelsen af det tilsvarende lovforslag sidste folketingsår fremkom der fra forskellige sider inden for arbejderkredse en henvendelse, hvori det blev fremført, at det var meget ønskeligt, at der var mulighed for en yderligere brændselshjælp til de arbejdsløshedsforsikrede, der havde en væsentlig længere arbejdsløsheds-

periode i vinterhalvåret end de 40 dage, der betingede ydelsen af den før nævnte hjælp. Dette synspunkt delte regeringen, og da der yderligere var sket en stigning i brændselspriserne, som efter de gældende regler for pristalsregulering af brændselshjælpen ikke kunne tages i betragtning ved brændselshjælpens fastsættelse, fremsatte vi det omtalte forslag sidste år.

Jeg finder, at tilsvarende forhold gør sig gældende i år, og har derfor også i år fremsat forslag til lov om at yde denne ekstraordinære brændselshjælp til arbejdsløshedsforsikrede. Det er mit håb, at alle i det høje ting vil dele min opfattelse, at brændselsudgiften under alle forhold er en væsentlig udgift, som det er vanskeligt at bære under længere arbejdsløshed, og at det derfor er rimeligt, at der gives adgang til at yde en yderligere hjælp til sådanne arbejdsløshedsforsikrede, der i vinterhalvåret har en så betydelig ledighed som 80 dage eller derover.

Jeg har ønsket at gøre disse bemærkninger ud fra den betragtning, at det, jeg her har sagt, må virke som svar til de ærede medlemmer, der har haft ordet.

Jeg forstår, at der er velvilje til stede over for sagens behandling i et udvalg. Jeg er naturligvis til tjeneste med alle de oplysninger, der ønskes, men beder om, at vi dog får loven gennemført så hurtigt, at den kan komme de arbejdsløse til gode i denne vinter. Jeg deler det ærede medlem hr. Aage Foghs opfattelse — jeg tror også, det var det ærede medlem hr. Søren Olesens opfattelse — at det ville være ønskeligt at nå frem til en samlet løsning på disse områder. Her må jeg henholde mig til kommissionen og henstille til den, at den fremmer sit arbejde mest muligt.

Hermed sluttede forhandlingen.

Lovforslagets overgang til anden behandling vedtoges uden afstemning.

Ravn: Jeg foreslår, at lovforslaget henvises til et udvalg på 17 medlemmer.

Uden forhandling eller afstemning vedtoges dette forslag.

Den næste sag på dagsordenen var:

Første behandling af forslag til lov om en særlig ydelse til alders- og invaliderentemodtagere m. fl.

(Lovforslaget findes i tillæg A. sp. 1195, fremsættelsen i tidenden sp. 2100).

Formanden: Sammen med denne sag foretages den følgende sag på dagsordenen, nemlig:

Første behandling af forslag til lov om et særligt brændselstillæg til alders- og invaliderentemodtagere m. fl. [af Ragnhild Andersen m. fl.].

(Lovforslaget findes i tillæg A. sp. 1191, fremsættelsen i tidenden sp. 1944).

Lovforslagene sættes til forhandling.

Socialministeren (Strøm): Der foreligger to lovforslag til behandling, et, som medlemmer af den kommunistiske gruppe har fremsat, og et, som jeg har fremsat. Det er klart, at jeg anbefaler det af mig fremsatte forslag til velvillig behandling og vedtagelse.

Hjortnæs: Jeg vil gerne give det lovforslag, den højtærede socialminister har fremsat om en særlig ydelse til alders- og invaliderentemodtagere m. fl., min varmeste tilslutning. Lovforslaget er omtrent enslydende med et lovforslag, som vedtoges i fjor. Den eneste forskel er vel den, at ydelsen i år foreslås forhøjet fra 40 kr. til 45 kr. Udgiften er anslået til 13,5 mill. kr., som foreslås afholdt af statskassen. Et særligt gode ved denne lovgivning er, at den omfatter enlige mødre, for er der nogen, der er blevet glemt i vort reformarbejde på det sociale område, er det vel netop disse. De må endnu gå mangen en tiggergang både for at få deres retmæssige bidrag og for at få den hjælp til deres underhold, som mange synes det burde være en selvfølge at de fik.

I øvrigt må denne lov vel danne en slags afslutning på den hidtidige lovgivning vedrørende vore alders- og invaliderentemodtagere. Fra 1. april i år indregnes jo brændselstillæg, beklædningshjælp og en-

kelte engangstillæg i den månedlige rente med en tolvtedel, og dermed skulle man tilsyneladende være ude over disse problemer. Da folkepensioneringen imidlertid først træder i kraft den 1. oktober med sine tillæg på henholdsvis 400 kr., 500 kr. og 600 kr. i de forskellige kommunegrupper, vil jeg gerne spørge den højtærede minister, om der ikke kan blive nogle overgangsvanskeligheder med hensyn til at sikre vore ældre medborgere brændsel for den kommende vinter. Jeg indrømmer, at der efterhånden er rettet meget på den uretfærdige forskel mellem kommunegrupperne, men jeg er bange for, at der i det første år kan blive en hel del vanskeligheder her.

Et stort problem for mange af vore ældre medborgere er i disse dage den meddelelse, de har fået om huslejeforhøjelse i aldersrenteboligerne fra 1. april. Det drejer sig vel i almindelighed om 33 kr. pr. måned for enlige og 39 kr. for ægtepar. Jeg ved, at de medborgere, der bor i aldersrenteboliger, får 16 kr. mindre om måneden i grundbeløb; hertil kommer brændselshjælpen, som vel har udgjort ca. 260 kr. De skulle altså få fuld dækning fra 1. april, da indregningen af disse beløb i aldersrenten finder sted. Alligevel er der alt for mange af vore ældre medborgere, der er bekymrede i denne anledning, og jeg vil derfor være meget taknemlig, hvis den højtærede minister vil benytte lejligheden her til at skabe ro om dette spørgsmål. Det, der skulle være afslutningen på vort reformarbejde på dette område, skulle gerne betyde en udligning, der forhindrer den store indvandring fra land til by af ældre medborgere. Jeg tror desværre ikke, det vil ske, før vi får landkommunerne til at bygge aldersrenteboliger. Også ældre mennesker vil gerne bevare deres hjem længst muligt, og det kan ikke ske, medmindre der er boliger, som er passende for dette formål.

Med disse bemærkninger skal jeg på mit partis vegne anbefale lovforslaget til det høje tings hurtige og velvillige behandling. Det siger derefter sig selv, at jeg må anbefale at stemme imod det af det ærede medlem fru Ragnhild Andersen m. fl. fremsatte forslag.